

Hoewel uitvoering van de plannen wel effecten zal hebben voor de boomarter, zullen deze naar verwachting niet leiden tot een sterke aantasting van het jachtgebied van deze soort, omdat de verstoring gedurende de avond en nacht – de periode van de dag waarin boomarters het meest actief zijn – naar verwachting slechts in geringe mate zal toenemen. Er zullen naar alle waarschijnlijkheid ook geen vaste verblijfplaatsen van deze soort worden verstoord of vernield. Dientengevolge zal er naar verwachting geen sprake zijn van overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet en behoeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd.

Voor de eekhoorn is het plangebied leefgebied, waar de soort zich voortplant, voedsel zoekt en overwintert. Er zijn tijdens het veldonderzoek 21 nesten gevonden (zie figuur 4), die deels gebruikt worden als kraamnest, deels als slaapnest en deels als winternest. Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor de eekhoorn de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- verstoring en/of vernieling van vaste verblijfplaatsen door het kappen van bomen
- tijdelijke verstoring van het leef- en foerageergebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van vaste verblijfplaatsen
- afname van de kwaliteit van de leef- en foerageergebieden door een toename van de verstoring (menselijke aanwezigheid en activiteiten, geluid)

De plannen voor de Bonte Vlucht kunnen ertoe leiden dat vaste verblijfplaatsen van de eekhoorn verloren gaan (JG)

Uitvoering van de plannen zal voor de eekhoorn naar verwachting niet leiden tot een zodanige aantasting van het leef- en foerageergebied van deze soort, dat de gunstige staat van instandhouding in het geding komt, temeer omdat de soort ook in de omringende terreinen aanwezig is. Wel kan realisatie van de plannen ertoe leiden dat vaste verblijfplaatsen van deze soort (nesten) worden verstoord of vernield. Derhalve zal er voor de eekhoorn ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.

Voor de hazelworm vervult het gehele terrein naar alle waarschijnlijkheid de functie van leefgebied. Het meest geschikt voor deze soort zijn de droge graslandjes, de bermten langs paden en de meer beboste terreindelen, zoals de eikenspaartelgenbossen aan de oostzijde. Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor deze soort de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- verstoring van het leefgebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- verdwijnen van een deel van het leefgebied
  - afname van de kwaliteit van een deel van het resterende leefgebied door verstoring
- Uitvoering van de plannen kan leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet. Voor de hazelworm dient derhalve ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd.

Voor de levendbarende hagedis hebben delen van het terrein, en mogelijk zelfs het gehele terrein, naar alle waarschijnlijkheid de functie van leefgebied. Het meest geschikt voor deze soort lijken de graslandjes, de bermten langs paden en de randen van de meer beboste terreindelen, zoals van de eikenspaartelgenbossen aan de oostzijde van het gebied en van de randen van de verspreide perceeltjes met grove dennenbos (Berenkuil).

Van de levendbarende hagedis is op de Bonte Vlucht mogelijk een kleine (deel)populatie aanwezig (HB)

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor deze soort de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- verstoring van het leefgebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- verdwijnen van een deel van het leefgebied
  - afname van de kwaliteit van een deel van het resterende leefgebied door verstoring
- Uitvoering van de plannen kan leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet. Voor de levendbarende hagedis dient derhalve ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd.

In het gebied komen ten minste 40 vogelsoorten als broedvogel voor. Deze soorten nestelen op de grond tussen de begroeiing, in bomen en struiken en in de op het terrein aanwezige bebouwing.

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor vogels de volgende effecten hebben:

Uitvoeringsfase:

- het doden of verwonden van individuen (jongen) door het kappen van bomen, rooien van struiken en slopen van bebouwing
- beschadiging of vernieling van eieren door het kappen van bomen, rooien van struiken en slopen van bebouwing
- verstoring en/of vernieling van vaste verblijfplaatsen (nesten) door het kappen van bomen, rooien van struiken en slopen van bebouwing
- tijdelijke verstoring van het leef- en foerageergebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van broedgelegenheid door het kappen van bomen, rooien van struiken en slopen van bebouwing
- afname van de kwaliteit van de leef- en foerageergebieden door een toename van de verstoring (menselijke aanwezigheid en activiteiten, geluid)

Uitvoering van de plannen kan leiden tot overtreding van verschillende verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet, in het bijzonder de artikelen 9, 11 en 12. Dit kan voorkomen worden door maatregelen die kunnen leiden tot overtreding van deze artikelen, zoals het kappen van bomen, het rooien van struiken en slopen van bebouwing, uit te voeren buiten het broedseizoen van vogels. In zijn algemeenheid wordt hiervoor de periode 1 maart tot 15 juli aangehouden, maar sommige vogels broeden ook vóór of na deze periode. Daarom zal er voorafgaand aan de werkzaamheden altijd moeten worden nagegaan of in de elementen (bomen, struiken, bebouwing) geen bezette nesten van vogels aanwezig zijn. Als hiermee bij de uitvoering, in het bijzonder bij de timing, van de maatregelen rekening wordt gehouden, is de kans op overtreding van artikel 11 en 12 van de Flora- en Faunawet heel gering en is voor de meeste vogelsoorten de aanvraag van een ontheffing niet nodig.

Op de Bonte Vlucht zijn twee vogelsoorten vastgesteld die jaarrond gebruikmaken van vaste verblijfplaatsen, te weten grote en kleine bonte specht. Daarnaast zijn er nog enkele andere soorten (bosuil, groene specht) waargenomen die tot deze groep behoren, maar waarvan geen aanwijzingen voor verblijfplaatsen zijn aangetroffen.

Realisatie van de plannen voor Vakantiepark Bonte Vlucht kan voor vogels de volgende effecten hebben:

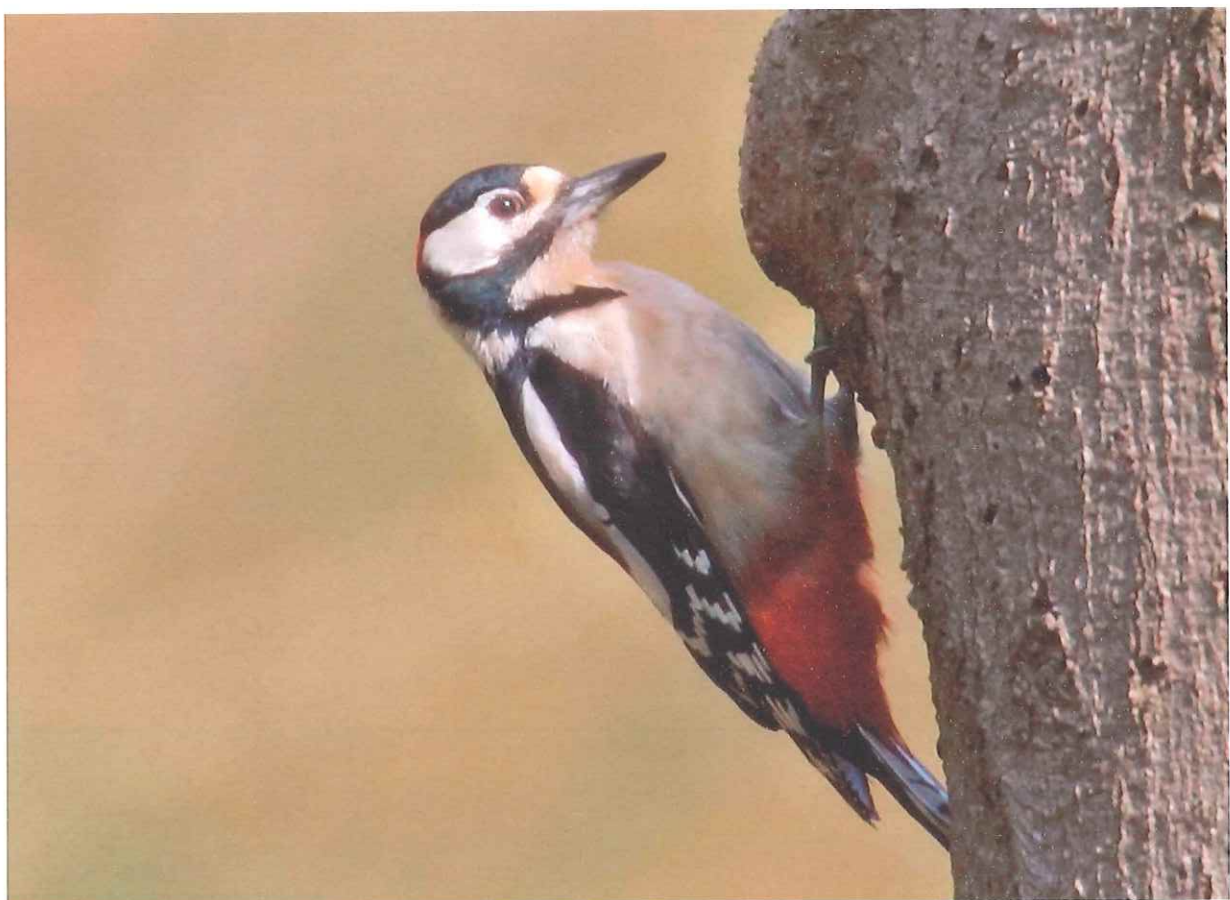
Uitvoeringsfase:

- het doden of verwonden van individuen (jongen) door het kappen van bomen
- beschadiging of vernieling van eieren door het kappen van bomen
- verstoring en/of vernieling van vaste verblijfplaatsen (nesten) door het kappen van bomen
- tijdelijke verstoring van het leef- en foerageergebied door werkzaamheden

Na realisatie:

- permanent verdwijnen van vaste verblijfplaatsen door het kappen van bomen
- afname van de kwaliteit van de leef- en foerageergebieden door een toename van de verstoring (menselijke aanwezigheid en activiteiten, geluid)

Als er ten behoeve van de plannen bomen gekapt worden, moeten deze bomen voorafgaand aan de kap dan ook eerst worden gecontroleerd op de aanwezigheid van holten en zo die aanwezig zijn, of deze bezet worden door vogels (of vleermuizen). Als dat laatste het geval is, kan de kap pas worden uitgevoerd, nadat ontheffing van de verbodsbepalingen (artikel 11) is aangevraagd en verkregen.

De grote bonte specht is een vogelsoort die jaarrond gebruikmaakt van vaste verblijfplaatsen (JG)

6.3 Is een ontheffing nodig?

Op Vakantiepark Bonte Vlucht komen diverse soorten voor, waarvoor in principe een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet zal moeten worden aangevraagd. Voor soorten als hazelworm en levendbarende hagedis is een ontheffing zeker vereist, omdat met uitvoering van de plannen leefgebied van deze soorten verloren zal gaan. Voor soorten met locatiegebonden verblijfplaatsen, zoals de vleermuizen en eekhoorn, kan voorkomen worden dat een ontheffing moet worden aangevraagd, door bij de uiteindelijke uitvoering van de plannen, deze verblijfplaatsen te sparen. Als dit niet mogelijk is, dan zal ook voor (een deel van) deze soorten een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.

Bij de beoordeling of een ontheffing al dan niet noodzakelijk is, speelt ook planning van de uitvoering een belangrijke rol. Immers, in het tijdsbestek van een of meer jaren kunnen grote veranderingen optreden in het voorkomen en de verspreiding van soorten en hun verblijfplaatsen. Het is derhalve van belang om voorafgaand aan de uitvoering de locaties te onderzoeken op de aanwezigheid van (verblijfplaatsen van) beschermde soorten. Hiermee kan voorkomen worden dat onnodig een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet wordt aangevraagd, dan wel dat er ten onrechte geen ontheffing wordt aangevraagd.

7 De plannen en de bescherming van de EHS

7.1 Voorwaarden aan de plannen: provinciaal beleid

In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van de wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van de EHS en is ingegaan op de ruimte die er wordt geboden aan de ontwikkeling van verblijfsrecreatieterreinen binnen de EHS.

De belangrijkste vraag die met betrekking tot de beoogde ontwikkelingen op het vakantiepark moet worden beantwoord, is of die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied. Volgens het Uitvoeringsbesluit (Provincie Utrecht 2007) wordt de aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS in principe als niet-significant aangemerkt indien het gaat om intensivering van verblijfsrecreatieterreinen binnen de grenzen van het bestemmingsvlak van het terrein, mits een drietal randvoorwaarden in acht wordt genomen (ja, mits-benadering). Het betreft hier de volgende randvoorwaarden:

- *In een handvol, nader door ons te benoemen gevallen wordt het recreatieterrein dermate extensief gebruikt en is het tevens dermate strategisch gelegen binnen de EHS, dat bij intensivering van het terrein essentiële verbindingen binnen de EHS aangetast worden. In dergelijke gevallen is maatwerk op zijn plaats: door op een deel van het terrein de natuur meer ruimte te geven en op een ander deel van het terrein te verdichten, moet worden gezocht naar winst voor recreatie en natuur.*
- *Voor ingrepen binnen de grenzen van het bestemmingsvlak is weliswaar geen uitgebreide EHS-toets nodig, maar gelden wel de eisen zoals bij elke ruimtelijke toets in het buitengebied: lokale natuurwaarden moeten worden geïnventariseerd en zo veel mogelijk worden beschermd (in nieuwe bestemmingsplannen bijvoorbeeld met een aanlegvergunningstelsel).*
- *Ondernemer en gemeente moeten aannemelijk kunnen maken, dat door intensivering geen aanmerkelijke vergroting van de externe verstoring optreedt, door toename van verkeer of betreding.*

Uitgaande van het beleid van de provincie betekent dit dat de vernieuwing van de bestaande huisjes en stacaravans op het Vakantiepark Bonte Vlucht alleen dan doorgang kan vinden als 1) het park niet behoort tot het handjevol bedrijven waar gezien het huidige extensieve gebruik en de strategische ligging binnen de EHS extra maatwerk vereist is, 2) er wordt voldaan aan de eisen van elke ruimtelijke toets in het buitengebied, zoals die van de Flora- en Faunawet, en 3) aannemelijk wordt gemaakt dat de plannen niet leiden tot een aanmerkelijke vergroting van de externe verstoring.

Ten aanzien van het eerste punt kan worden opgemerkt dat niet duidelijk is of de Bonte Vlucht tot dit handjevol bedrijven behoort; de provincie doet hierover geen uitspraken. Wel kan worden gezegd dat het vakantiepark een relatief extensief gebruik heeft, waardoor het gebied zijn boskarakter deels heeft behouden. Daarentegen is er geen sprake van een zeer strategische ligging binnen de EHS; de Bonte Vlucht maakt onderdeel uit van een min of meer gesloten bosgebied ten noorden en ten zuiden van de Leersumsestraatweg en is voor veel soorten een klein onderdeel van een aaneengesloten verspreidingsgebied.

Ten aanzien van het tweede punt geldt dat het onderhavige onderzoek tegemoet komt aan de eisen voor de toetsing van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied, met dien verstande dat een uitgebreide EHS-toets niet noodzakelijk is.

Ten aanzien van het derde punt kan gesteld worden dat de intensivering naar verwachting zal leiden tot een beperkte toename van de externe verstoring. Deze toename komt op het conto van de elf nieuwe vakantiewoningen en de plaatsing van tien stacaravans op locaties die nu nog bos zijn. In de plannen wordt de plaatsing van de meeste stacaravans voorzien op plaatsen die gebruikt worden als toeristische plaatsen of op plaatsen waar reeds stacaravans aanwezig zijn/waren. In het seizoen zal de plaatsing van deze laatste stacaravans geen aanleiding geven tot meer bezoekers en dus ook niet tot een toename van de externe verstoring. Buiten het seizoen kan de plaatsing van de stacaravans op de toeristische plaatsen wel leiden tot een toename van de externe verstoring. Ervan uitgaande dat er maatwerk moet worden geleverd met betrekking tot de precieze situering van de nieuwe vakantievoorzieningen en de inrichting van de gronden eromheen, lijken er vanuit het provinciaal beleid geen grote belemmeringen te zijn voor de gewenste intensivering.

7.2 Voorwaarden aan de plannen: gemeentelijk beleid

In hoofdstuk 3 is vermeld dat de gemeente de vergunningen voor de bouw van de elf vakantiewoningen en de vierendertig stacaravans heeft geweigerd en besloten heeft geen medewerking te verlenen aan een vrijstelling van het bestemmingsplan (Gemeente Utrechtse Heuvelrug 2008). Zij gaf hiervoor een combinatie van ontwikkelingen op het park, landelijke ontwikkelingen en het ontbreken van een totaalvisie voor het park als reden op.

Problemen met werkzaamheden op het voorterrein lagen mede ten grondslag aan het besluit van de gemeente geen medewerking te verlenen aan een vrijstelling van het bestemmingsplan. De foto toont de wal langs de zuidzijde van het terrein na het door de gemeente verplichte herstel (HB)

In de toelichting op het besluit maakt de gemeente duidelijk dat zij sterk hecht aan een totaalplan waarin wordt uiteengezet hoe het park zich in de toekomst zal ontwikkelen en welke plaats hierin is ingeruimd voor de groene structuren binnen het park. Feitelijk vraagt de gemeente om een integraal plan waarin aandacht wordt besteed aan de bedrijfseconomische aspecten, natuur en landschap. Verder valt uit de reactie van de gemeente op te maken dat zij het behoud van het boskarakter van de Bonte Vlucht heel belangrijk vindt.

Gelet op de toelichting op het besluit van de gemeente inzake de bouwvergunningen en de benodigde vrijstelling van het bestemmingsplan, zijn de plannen voor de Bonte Vlucht in de volgende paragrafen toch getoetst aan de criteria van het nee, tenzij-beginsel, hoewel dat strikt genomen voor intensivering binnen het bestemmingsplanvlak volgens het provinciaal beleid niet noodzakelijk is (Provincie Utrecht 2007).

7.3 Wezenlijke waarden en kenmerken

In vervolg van dit hoofdstuk wordt nagegaan of de plannen voor de Bonte Vlucht leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, te weten:

- zones met bijzondere ecologische kwaliteit
- aaneengeslotenheid en robuustheid
- bijzondere soorten
- essentiële verbindingen

Of er sprake is van een significante aantasting van een van deze wezenlijke waarden en kenmerken wordt getoetst aan de hand van een aantal door de Provincie Utrecht opgestelde toetsingscriteria.

Per waarde of kenmerk gaat het om de volgende toetsingscriteria:

- zones met bijzondere ecologische kwaliteit
  - provinciale natuurwaardering - aantasten van gebieden met de natuurwaarden 'uitstekend' en 'goed'
  - aantasten van oude boskernen van de categorie 'zeer waardevol' en 'bijzonder waardevol'
  - aantasten van een prioritair biodiversiteitsgebied dat geheel of gedeeltelijk is gelegen binnen de EHS: de kaart waarop deze gebieden zijn aangegeven, is nog niet beschikbaar
  - natuurdoelen (UNAT's) zoals vastgelegd in de Natuurgebiedsplannen
  - abiotische omstandigheden voor bijzondere ecologische kwaliteiten
- aaneengeslotenheid en robuustheid
  - opsplitsing van een gebied
  - verkleining van een gebied
- bijzondere soorten
  - negatieve gevolgen voor beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet
  - bedreigde soorten van de Rode en Oranje Lijsten uit de categorieën 'bedreigd', 'ernstig bedreigd' of 'op het punt van verdwijnen'
- essentiële verbindingen
  - ecologische verbindingzones, robuuste verbindingen en ecoducten en faunapassages (tussen kerngebieden EHS) - door de ingreep wordt een verbinding 'ernstig belemmerd' of kan niet meer worden gerealiseerd
  - foerageer- en migratieroutes - door de ingreep wordt een verbinding 'ernstig belemmerd' of kan niet meer worden gerealiseerd

7.4 Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken

7.4.1 Zones met bijzondere ecologische kwaliteit

Provinciale natuurwaardering

Op de provinciale natuurwaarderingskaart is alleen aan de strook eikenspaartelgenbos in het zuidoosten een waardering toegekend. De strook is gewaardeerd als 'droog voedselarm bos met een matige kwaliteit'.

Realisatie van de plannen zal niet leiden tot aantasting van gebieden met de waardering 'uitstekend' of 'goed' omdat die op het terrein niet voorkomen.

Oude boskernen

De strook eikenspaartelgenbos aan de zuidoostzijde van het terrein is aangewezen als een waardevolle oude boskern. Elders op het terrein komen geen oude boskernen voor.

Realisatie van de plannen zal niet leiden tot aantasting van 'zeer waardevolle of bijzonder waardevolle oude boskernen' omdat die op het terrein of in de onmiddellijke omgeving niet voorkomen.

De strook eikenspaartelgenbos aan de zuidoostzijde van het terrein is aangewezen als waardevolle oude boskern. Langs deze bosstrook loopt ook een, vermoedelijk begreppelde grenswal, die nauwelijks nog herkenbaar is (HB)

Natuurdoelen (UNAT's)

Aan het gebied ten zuiden van het eerste grote dwarspad dat naar het oosten toe uiteindelijk uitkomt bij De Hoogstraat is door de Provincie Utrecht (2002a) geen natuurdoeltype toegekend. Aan het gebied ten noorden hiervan is het natuurdoeltype 'Multifunctioneel bos' (Hz-4B) toegekend.

De plannen zullen naar verwachting geen nadelige effecten hebben op de realisatie-mogelijkheden van het natuurdoel 'Multifunctioneel bos', noch op het voorkomen en de vestigingsmogelijkheden van de doelsoorten die behoren bij dit natuurdoeltype.

Abiotische omstandigheden

De plannen voor de Bonte Vlucht zullen naar verwachting geen invloed hebben op de voor het natuurdoel 'Multifunctioneel bos' vereiste abiotische omstandigheden.

7.4.2 Aaneengeslotenheid en robuustheid

De plannen voor de Bonte Vlucht zullen leiden tot aantasting van de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS, omdat met de vernieuwing/verplaatsing van huisjes en stacaravans oppervlakte zal worden onttrokken aan de EHS. Of deze aantasting significant is, is afhankelijk van de oppervlakte die met deze plannen gemoeid is. Als de vernieuwing en verplaatsing van huisjes en stacaravans een oppervlakte beslaan die groter is dan 250 m², kan sprake zijn van een significante aantasting.

[NB. In de Handleiding Bestemmingsplannen (Provincie Utrecht 2005a) wordt gesteld dat een uitbreiding van de bebouwing met een maximale oppervlakte van 250 m², vastzittend aan een bestaand gebouw beoordeeld wordt als niet significant. Als de toename van de oppervlakte bebouwing groter is dan 250 m² ofwel de uitbreiding van de bebouwing is niet verbonden met een bestaand gebouw, dan kan er sprake zijn van een significante aantasting. In het geval van de Bonte Vlucht zal er sprake zijn van een toename van de bebouwing die groter is dan 250 m² en omdat het gaat om nieuwe vakantievoorzieningen op deels nieuwe (onbebouwde) locaties, is de bebouwing evenmin verbonden met bestaande bebouwing. Derhalve kan er dus sprake zijn van een significante aantasting.]

7.4.3 Bijzondere soorten

Op het Vakantiepark Bonte Vlucht komen verschillende soorten voor (tabel 10) die voldoen aan de criteria voor bijzondere soort (Provincie Utrecht 2007).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	F&F
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus			3-IV
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus			3-IV
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula			3-IV
Laatvlieger	Eptesicus serotinus			3-IV
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus			3-IV
Eekhoorn	Sciurus vulgaris			2
Boommarter	Martes martes			3-I
Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara			2
Hazelworm	Anguis fragilis			3-I
Bruine winterjuffer	Sympecma fusca	BE	1	

Tabel 10. Bijzondere soorten

3-I = soort is opgenomen in tabel 3 van de AmvB art. 75 (toelichtende brochure); 3-IV = soort is opgenomen in tabel 3 van de AmvB art. 75 en bijlage IV van de Habitatrichtlijn; BE = soort staat als bedreigd op de Rode Lijst; 1 = soort staat in de provincie Utrecht op het punt van verdwijnen.

De meeste van deze soorten zullen van de uitvoering van de plannen negatieve effecten ondervinden (zie hoofdstuk 6). Voor levendbarende hagedis en hazelworm kunnen de plannen leiden tot een sterke aantasting van de aanwezige kleine deelpopulaties indien er bij uitvoering van de plannen geen rekening wordt gehouden met deze soorten. Daarmee kan er sprake zijn van een significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS.

Voor de overige soorten zullen de effecten naar verwachting niet zodanig zijn dat de aanwezige (deel)populaties sterk zullen worden aangetast dan wel dat deze soorten uit het terrein zullen verdwijnen.

7.4.4 Essentiële verbindingen

Het Vakantiepark Bonte Vlucht heeft geen functie als verbindingszone, evenmin ligt het plangebied in vaste foerageer- en migratieroutes. Realisatie van de plannen voor de Bonte Vlucht zal derhalve niet leiden tot een significante aantasting van een verbindende functie.

7.4.5 Samenvattend

De plannen voor de Bonte Vlucht kunnen leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, in het bijzonder van de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS en van de aanwezigheid van bijzondere soorten in de EHS. De aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS kan significant worden aangetast als de oppervlakte die de vernieuwing en verplaatsing van huisjes en stacaravans beslaan, groter is dan 250 m². De aanwezigheid van bijzondere soorten in de EHS kan worden aangetast als uitvoering van de plannen leidt tot een sterke aantasting van de kleine deelpopulaties van levendbarende hagedis en hazelworm.

Winterbeeld van Vakantiepark Bonte Vlucht (HB)

8 Maatregelen

Ter behoud en versterking van de aanwezige natuurwaarden kan in het gebied een aantal maatregelen worden getroffen, die voor een deel tevens leiden tot natuurwinst.

8.1 Aanbevelingen voor beheer en inrichting

- Er wordt naar gestreefd het boskarakter van het vakantiepark zoveel mogelijk te behouden, onder andere door het handhaven van bosclusters, door bij het beheer van het bomenbestand een natuurlijke groeiwijze, samenhang en structuur toe te staan, en door het karakter van de aanwezige paden zo min mogelijk aan te tasten.
- In nieuwe overeenkomsten met de eigenaren van huisjes en stacaravans wordt de aanleg van tuintjes niet toegestaan. Bestaande tuintjes worden zoveel mogelijk gesaneerd.

De aanleg van tuintjes vormt een forse aantasting van het boskarakter van het park en door de verandering van de aard van het terrein wordt oppervlakte onttrokken aan de EHS.

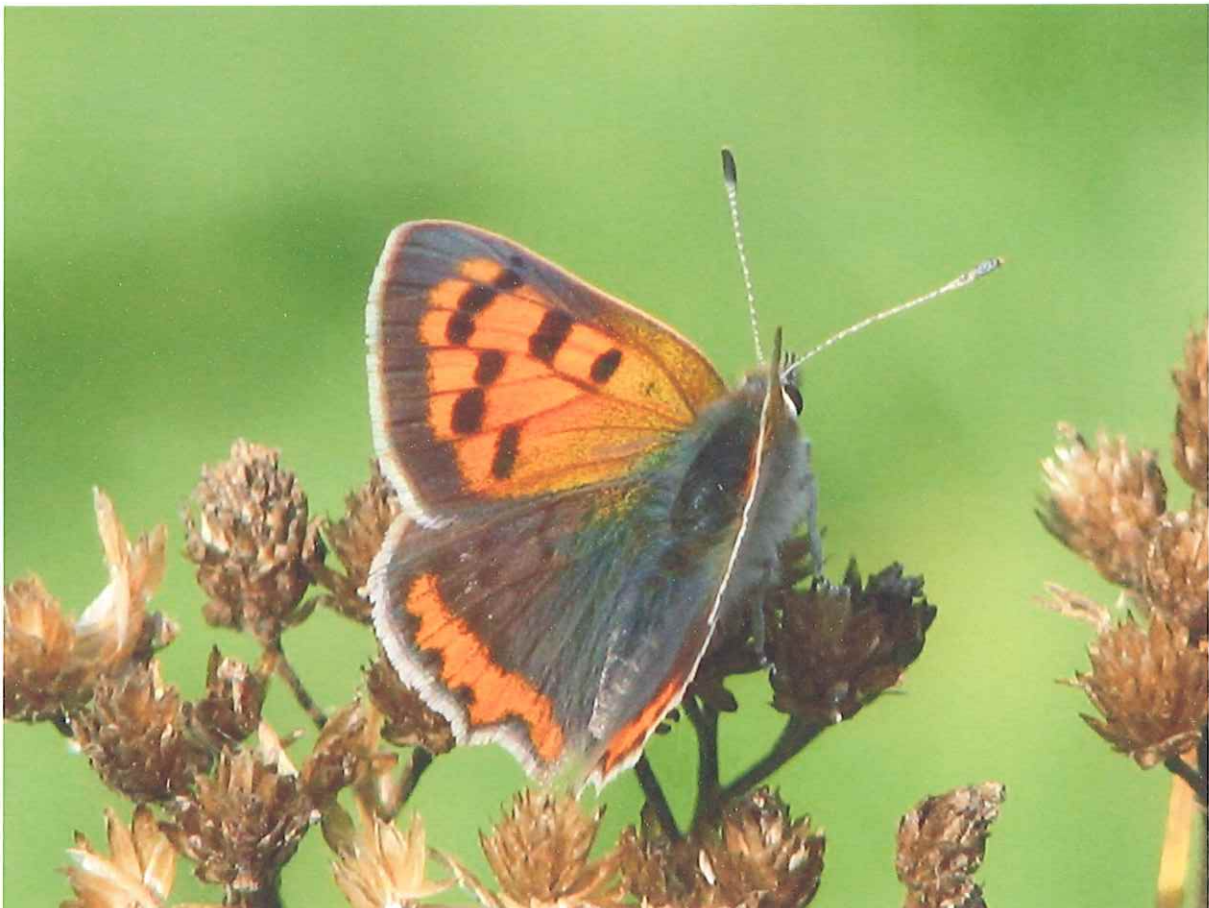
De aanleg van tuintjes rond de huisjes en stacaravans leidt tot een aantasting van het boskarakter van het park (HV)

- Langs randen van de kampeervelden en in de berm van paden worden stroken bloemrijk grasland, heischraal grasland en bloemrijke ruigte ontwikkeld en als zodanig beheerd.
- Tussen bossen en open terreinen worden daar waar mogelijk geleidelijke overgangen gecreëerd door de ontwikkeling van struwelen en ruigten.

- Uitheemse struiken, zoals laurierkers, op openbare grond worden geleidelijk vervangen door inheemse, streekeigen soorten, zoals hulst en eventueel taxus (zie bijlage 2).
- Het gebruik van uitheemse struiken, zoals laurierkers en Pontische rododendron, op de gronden rond de huisjes en stacaravans wordt ontmoedigd door het geven van voorlichting.
- Bij nieuwe aanplant van bomen en struiken worden geen cultivars of uitheemse soorten gebruikt, maar soortecht, inheems en bij voorkeur streekeigen materiaal.
- Bomen met holten worden alleen dan geveld wanneer deze gevaar opleveren voor de gebruikers van het park of voor hun bezittingen.
- Bomen met eekhoornnesten worden niet geveld.

8.2 Natuurwinst

De bovenstaande maatregelen kunnen er zorg voor dragen dat de nadelige gevolgen van de plannen voor de natuur beperkt blijven (waarbij de huidige situatie als referentie geldt) en kunnen ertoe leiden dat voor enkele soorten van open grazige milieus en bosranden op bescheiden schaal nieuwe mogelijkheden ontstaan.

Voor soorten van open grazige milieus, zoals de kleine vuurvliinder, kunnen op bescheiden schaal nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd (HB)

9 Conclusies

9.1 Planologische status

- Vakantiepark Bonte Vlucht ligt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.
- In het Streekplan Utrecht is aan het gebied de bestemming 'landelijk gebied 3' toegekend.
- In het bestemmingsplan van de voormalige gemeente Doorn valt het gehele terrein van de Bonte Vlucht onder de bestemming recreatiedoeleinden I.
- Volgens het bestemmingsplan zijn op het terrein 86 vakantiewoningen, 173 stacaravans en 200 toeristische plaatsen toegestaan.

9.2 Actuele natuurwaarden

- In het plangebied en directe omgeving zijn in totaal 274 plantensoorten vastgesteld, waarvan 4 soorten zijn opgenomen op de Rode Lijst en 32 soorten zijn opgenomen op de Oranje Lijst.
- Vijf van de aangetroffen plantensoorten zijn beschermd.
- Op het terrein zijn 16 soorten zoogdieren vastgesteld, waarvan er 1 is opgenomen op de Rode Lijst en 2 zijn opgenomen op de Oranje Lijst.
- Alle vastgestelde zoogdieren zijn beschermd; zeven van de vastgestelde soorten genieten een striktere bescherming.
- In totaal zijn op de Bonte Vlucht 52 vogelsoorten vastgesteld. Van 40 soorten zijn op het terrein territoria vastgesteld; de overige 12 soorten gebruiken het terrein om te jagen en/of te rusten.
- Van de aangetroffen vogelsoorten zijn er 6 opgenomen op de Rode Lijst en 1 op de Oranje Lijst.
- Alle vogelsoorten zijn beschermd.
- Op de Bonte Vlucht zijn 2 soorten reptielen vastgesteld: levendbarende hagedis en hazelworm.
- De hazelworm is zowel opgenomen op de Rode als op de Oranje Lijst. De levendbarende hagedis is alleen opgenomen op de Oranje Lijst.
- Beide soorten genieten een striktere bescherming.
- In het gebied zijn 2 soorten amfibieën waargenomen.
- Beide soorten zijn beschermd, maar vallen onder de algemene vrijstellingsregeling van de AmvB art. 75.
- Op de Bonte Vlucht zijn 13 soorten dagvlinders waargenomen.
- Op de Bonte Vlucht zijn 11 soorten waterjuffers en libellen vastgesteld, waarvan een soort, de bruine winterjuffer, zowel is opgenomen op de Rode als de Oranje Lijst. De grote keizerlibel is alleen opgenomen op de Oranje Lijst.
- Op de Bonte Vlucht zijn 6 soorten sprinkhanen waargenomen.
- In het gebied zijn 39 soorten wilde bijen vastgesteld, waarvan er 3 zijn opgenomen op de Rode Lijst.

9.3 Flora- en Faunawet, natuurtoets

- In het plangebied komen naast vogels negen strikter beschermde soorten voor, te weten zeven soorten zoogdieren en twee soorten reptielen.
- Van ten minste vier van de vijf soorten vleermuizen komen er op de Bonte Vlucht naar alle waarschijnlijkheid vaste verblijfplaatsen voor.
- Voor deze soorten zal mogelijk een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.
- Ook voor de eekhoorn zal een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd.
- Voor de boomarter behoeft naar verwachting geen ontheffing te worden aangevraagd omdat er op het terrein geen vaste verblijfplaatsen voorkomen.
- Voor hazelworm en levendbarende hagedis zal wel een ontheffing moeten worden aangevraagd, omdat realisatie van de plannen zal leiden tot aantasting van de leefgebieden van deze soorten.
- Voor vogels behoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd, mits de werkzaamheden ten behoeve van de plannen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels en het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden wordt onderzocht op bezette vogelnesten.
- Voor vogels die jaarrond van vaste verblijfplaatsen gebruikmaken behoeft alleen ontheffing te worden aangevraagd als er ten behoeve van de plannen bomen met holten gekapt worden.

9.4 Bescherming van de EHS

- De plannen voor de Bonte Vlucht lijken te voldoen aan de randvoorwaarden die gesteld zijn bij de ja, mits-benadering van het provinciale uitvoeringsbesluit met betrekking tot verblijfsrecreatie in de EHS.
- Ervan uitgaande dat er maatwerk moet worden geleverd met betrekking tot de precieze situering van de te vernieuwen en verplaatsen vakantiehuisjes en stacaravans en de inrichting van de gronden eromheen, lijken er vanuit het provinciaal beleid geen grote belemmeringen te zijn voor de gewenste intensivering.
- Vanuit de gemeente wordt gevraagd om een totaalplan waarin wordt uiteengezet hoe het park zich in de toekomst zal ontwikkelen en welke plaats hierin is ingeruimd voor de groene structuren binnen het park.
- Feitelijk vraagt de gemeente om een integraal plan waarin aandacht wordt besteed aan de bedrijfseconomische aspecten, natuur en landschap.
- De gemeente hecht grote waarde aan het behoud van het boskarakter van de Bonte Vlucht.
- De plannen voor de Bonte Vlucht zullen niet leiden tot een significante aantasting van zones met een bijzondere ecologische kwaliteit.
- De plannen voor de Bonte Vlucht kunnen leiden tot een significante aantasting van de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS als de oppervlakte die de vernieuwing en verplaatsing van huisjes en stacaravans beslaan, groter is dan 250 m².
- De plannen voor de Bonte Vlucht kunnen leiden tot een significante aantasting van bijzondere soorten in de EHS als bij uitvoering van de plannen de deelpopulaties van levendbarende hagedis en hazelworm sterk worden aangetast.
- De plannen voor de Bonte Vlucht zullen niet leiden tot een significante aantasting van essentiële verbindingen.

10 Geraadpleegde literatuur

- Backes, Ch.W., P.J.J. van Buuren & A.A. Freriks 2004. Hoofdlijnen natuurbeschermingsrecht. Sdu Uitgevers bv., Den Haag.
- Bal, D., H.M. Beijer, M. Fellingner, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal & F.J. van Zadelhoff 2001. Handboek Natuurdoeltypen, Rapport Expertisecentrum LNV nr. 2001/020, Wageningen.
- Beenen, R. (red.) 1998. Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel fauna. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Beenen, R., E. van den Dool & W. Timmers 2002. Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel flora. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Beusekom, R. van, et al. [red.] 2005. Rode Lijst van de Nederlandse Broedvogels. Tirion Uitgevers B.V. Baarn.
- Eggels, G. 1998. Het Amsterdam-Rijnkanaal en de verdroging. TU Delft.
- Gemeente Doorn 2002. Bestemmingsplan Woongebieden en Recreatieterreinen, Gemeente Doorn. Rapport, Doorn.
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug 2008. College weigert alsnog bouwvergunningen Bonte Vlucht. Persbericht, website Gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- Hom, C.C., P.H.C. Lina, G. van Ommering, R.C.M. Creemers & H.J.R. Lenders 1996. Bedreigde en kwetsbare reptielen en amfibieën in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC Natuurbeheer nr. 25. IKC, Wageningen.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV-Uitgeverij, Utrecht.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering 1996. Bedreigde en kwetsbare vogels in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC-Natuurbeheer nr. 21. IKC, Wageningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.P.M. Witte & D. Bal 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. *Gorteria* 26(4): 85-208.
- Ministerie van LNV 2000. Bescherming van planten en dieren. *Over de Flora- en Faunawet*. Brochure nr. 03. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2002a. Ter bescherming van onvervangbare flora en fauna. Algemene toelichting op de Flora- en Faunawet. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2002b. Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen en dergelijke. Over de Flora- en Faunawet in Nederland. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren. De Flora- en Faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ommering, G. van, I. van Halder, C.A.M. van Zwaay & I. Wynhoff 1995. Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC-Natuurbeheer nr. 18, IKC, Wageningen.
- Provincie Utrecht 1992. Beleidsplan Natuur en Landschap Provincie Utrecht (BNLU). Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 1993. Werkdocument Ecologische Verbindingszones. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2002a. Utrechtse Natuurdoeltypen. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2002b. Natuurgebiedsplan Utrechtse Heuvelrug. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2004. Streekplan 2005-2015. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2005a. Handleiding bestemmingsplannen 2005 (concept). Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2005b. Inhoud onderzoek door initiatiefnemer naar significante aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden van de EHS (concept). Notitie, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2007. Uitwerking ruimtelijk beleid verblijfsrecreatie binnen de EHS (Heuvelrug). B-stuk. Notitie, Utrecht.
- Schaminée, J.H.J., A.H.F. Stortelder & E.J. Weeda 1996. De vegetatie van Nederland. Deel 3. Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Schaminée, J.H.J., E.J. Weeda & V. Westhoff 1998. De vegetatie van Nederland. Deel 4. Plantengemeenschappen van de kust en van binnenlandse pioniermilieus. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Stortelder, A.H.F., J.H.J. Schaminée & P.W.F.M. Hommel 1999. De vegetatie van Nederland. Deel 5. Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen. Opulus Press, Uppsala/Leiden.

Stichting voor Bodemkartering (Stiboka) 1981. Bodemkaart van Nederland. Wageningen.
Stichting voor Bodemkartering (Stiboka) 1986. Geomorfologische kaart van Nederland. Wageningen.
Werf, S. van der 1991. Natuurbeheer in Nederland, deel 5. Bosgemeenschappen. Pudoc, Wageningen.

Bijlage 1. Vastgestelde plantensoorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Aabes	Ribes rubrum	Gewone zandmuur	Arenaria serpyllifolia
Akkerdistel	Cirsium arvense	Gewoon biggenkruid	Hypochaeris radicata
Akkerkers	Rorippa sylvestris	Gewoon duizendblad	Achillea millefolium
Akkerklokje	Campanula rapunculoides	Gewoon herderstasje	Capsella bursa-pastoris
Akkerkool	Lapsana communis	Gewoon reukgras	Anthoxanthum odoratum
Akkermelkdistel	Sonchus arvensis	Gewoon sneeuwkllokje	Galanthus nivalis
Akkervergeet-mij-nietje	Myosotis arvensis	Gewoon speenkruid	Ranunculus ficaria bulbifer
Akkerviooltje	Viola arvensis	Gewoon struisgras	Agrostis capillaris
Amerikaans krentenboompje	Amelanchier lamarkii	Gewoon varkensgras	Polygonum aviculare
Amerikaanse ek	Quercus rubra	Gewoon vingerhoedskruid	Digitalis purpurea
Amerikaanse vogelkers	Prunus serotina	Glad vingergras	Digitalis ischaemum
Appelbes	Aronia X prunifolia	Gladde witbol	Holcus mollis
Beklierde duizendknoop	Persicaria lapathifolia	Glanshaver	Arrhenatherum elatius
Bergbasterdwederik	Epilobium montanum	Grasmus	Stellaria graminea
Beuk	Fagus sylvatica	Grauwe wilg	Salix cinerea cinerea
Bijvoet	Artemisia vulgaris	Greppelrus	Juncus bufonius
Bitterzoet	Solanum dulcamara	Groene naakelaar	Setaria viridis
Blauwe bosbes	Vaccinium myrtillus	Grof hoornblad	Ceratophyllum demersum
Bleeksporig bosvboltje	Viola riviniana	Grote brandnetel	Urtica dioica
Bleke klaproos	Papaver dubium	Grote lisdodde	Typha latifolia
Bochtige smele	Deschampsia flexuosa	Grote muur	Stellaria holostea
Boerenwormkruid	Tanacetum vulgare	Grote veldbies	Luzula sylvatica
Bosaardbei	Fragaria vesca	Grote weegbree	Plantago major major
Bosandoorn	Stachys sylvatica	Grove den	Pinus sylvestris
Bosdroogbloem	Gnaphalium sylvaticum	Haagwinde	Calyptegia sepium
Boskruiskruid	Senecio sylvaticus	Hanenpoot	Echinochloa crus-galli
Bosveldkers	Cardamine flexuosa	Harig knopkruid	Galinsoga quadrifida
Boswilg	Salix caprea	Harig knopkruid	Galinsoga quadrifida
Brede stekelvaren	Dryopteris dilatata	Harig wilgenroosje	Epilobium hirsutum
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine	Hartgespan	Leonurus cardiaca
Brem	Cytisus scoparius	Hazelaar	Corylus avellana
Canadese fijnstraal	Conyza canadensis	Hazenpootje	Trifolium arvense
Canadese guldenroede	Solidago canadensis	Heermoes	Equisetum arvense
Citroenmelisse	Meissa officinalis	Heggendoornzaad	Torilis japonica
Dagkoekoeksbloem	Silene dioica	Heggenduizendknoop	Fallopia dumetorum
Douglasspar	Pseudotsuga menziesii	Hondsdrif	Glechoma hederacea
Draadereprijs	Veronica filiformis	Hulst	Ilex aquifolium
Driekleurig viooltje	Viola tricolor	IJle dravk	Anisantha sterilis
Drienerfmuur	Moehringia trinervia	Italiaans raaigras	Lolium multiflorum
Eendagsbloem	Tradescantia virginiana	Jakobskruiskruid	Senecio jacobaea
Eenjarige hardbloem	Scleranthus annuus	Japanse duizendknoop	Fallopia japonica
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	Japanse larix	Larix kaempferi
Engels raaigras	Lolium perenne	Kaal knopkruid	Galinsoga parviflora
Fijnspar	Picea abies	Kantige basterdwederik	Epilobium tetragonum
Fluitenkruid	Anthriscus sylvestris	Kleefkruid	Galium aparine
Framboos	Rubus idaeus	Klein hoefblad	Tussilago farfara
Geel nagelkruid	Geum urbanum	Klein kroos	Lemna minor
Gehoornde klaverzuring	Oxalis corniculata	Klein kruiskruid	Senecio vulgaris
Gekroesde melkdistel	Sonchus asper	Klein springzaad	Impatiens parviflora
Gelderse roos	Viburnum opulus	Klein streepzaad	Crepis capillaris
Gele dovenetel	Lamiastrum galeobdolon	Klein tasjeskruid	Teesdalia nudicaulis
Gele lis	Iris pseudacorus	Klein vogelpootje	Ornithopus perpusillus
Gestreepte witbol	Holcus lanatus	Kleine brandnetel	Urtica urens
Gewone berenklauw	Heracleum sphondylium	Kleine duizendknoop	Persicaria minor
Gewone braam	Rubus fruticosus	Kleine klaver	Trifolium dubium
Gewone brunel	Prunella vulgaris	Kleine leeuwenklauw	Aphanes inexpectata
Gewone dotterbloem	Caltha palustris palustris	Kleine leeuwentand	Leontodon saxatilis
Gewone eikvaren	Polypodium vulgare	Kleine maagdenpalm	Vinca minor
Gewone engelwortel	Angelica sylvestris	Kleine ooievaarsbek	Geranium pusillum
Gewone ereprijs	Veronica chamaedrys	Kleine varkenskers	Coronopus didymus
Gewone es	Fraxinus excelsior	Kleine veldkers	Cardamine hirsuta
Gewone esdoorn	Acer pseudoplatanus	Klimop	Hedera helix
Gewone hennepnetel	Galeopsis tetrahit	Klimopereprijs	Veronica hederifolia
Gewone hoornbloem	Cerastium f. vulgare	Kluwenhoornbloem	Cerastium glomeratum
Gewone klit	Arctium minus	Kluwenzuring	Rumex conglomeratus
Gewone melkdistel	Sonchus oleraceus	Knopig helmkruid	Scrophularia nodosa
Gewone paardenbrem	Taraxacum officinale	Koninginnenkruid	Eupatorium cannabinum
Gewone raket	Sisymbrium officinale	Korenbloem	Centaurea cyanus
Gewone reigersbek	Erodium cicutarium cicutarium	Korrelganzenvoet	Chenopodium polyspermum
Gewone roklaver	Lotus c. corniculatus	Kroontjeskruid	Euphorbia helioscopia
Gewone salomonszegel	Polygonatum multiflorum	Kropaar	Dactylis glomerata
Gewone smeewortel	Symphytum officinale	Kruipend zenegroen	Ajuga reptans
Gewone spurrie	Spergula arvensis	Kruipende boterbloem	Ranunculus repens
Gewone steenraket	Erysimum cheiranthoides	Kruipertje	Hordeum murinum
Gewone veldbies	Luzula campestris	Kruisbes	Ribes uva-crispa
Gewone vlier	Sambucus nigra	Kruldistel	Cardus crispus
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum	Krulzuring	Rumex crispus

Bijlage 1. Vastgestelde plantensoorten (vervolg)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Kweek	<i>Elytrigia repens</i>	Stijf havikskruid	<i>Hieracium laevigatum</i>
Late guldenroede	<i>Solidago gigantea</i>	Stijve klaverzuring	<i>Oxalis fontana</i>
Lelietje-van-dalen	<i>Convallaria majalis</i>	Stinkende gouwe	<i>Chelidonium majus</i>
Lievevrouwebedstro	<i>Galium odoratum</i>	Stippelganzenvoet	<i>Chenopodium ficifolium</i>
Liggend walstro	<i>Galium saxatile</i>	Straatgras	<i>Poa annua</i>
Liggende vetmuur	<i>Sagina procumbens</i>	Struikhei	<i>Calluna vulgaris</i>
Look-zonder-look	<i>Alfaria petiolata</i>	Tamme kastanje	<i>Castanea sativa</i>
Maarts viooltje	<i>Viola odorata</i>	Tandjesgras	<i>Danthonia decumbens</i>
Madeliefje	<i>Bellis perennis</i>	Taxus	<i>Taxus baccata</i>
Mannetjesvaren	<i>Dryopteris filix-mas</i>	Tengere rus	<i>Juncus tenuis</i>
Melganzenvoet	<i>Chenopodium album</i>	Tengere vetmuur	<i>Sagina apetala</i>
Moederkruid	<i>Tanacetum parthenium</i>	Tijmereprijs	<i>Veronica serpyllifolia</i>
Moerasdroogbloem	<i>Gnaphalium uliginosum</i>	Timoteegras	<i>Phleum pr. pratense</i>
Moerasvergeet-mij-nietje	<i>Myosotis scorpioides</i>	Tranend hartje	<i>Dicentra formosa</i>
Mosbloempje	<i>Crassula tiliacea</i>	Trosvlier	<i>Sambucus racemosa</i>
Muizenoor	<i>Hieracium pilosella</i>	Tuinjudaspenning	<i>Lunaria annua</i>
Muurpeper	<i>Sedum acre</i>	Veelbloemige veldbies	<i>Luzula multiflora</i>
Muursla	<i>Mycelis muralis</i>	Veelkleurig vergeet-mij-nietje	<i>Myosotis discolor</i>
Oranje havikskruid	<i>Hieracium aurantiacum</i>	Veldbeemdgras	<i>Poa pratensis</i>
Paarse dovenetel	<i>Lamium purpureum</i>	Veldereprijs	<i>Veronica arvensis</i>
Palmboompje	<i>Buxus sempervirens</i>	Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i>
Penningkruid	<i>Lysimachia nummularia</i>	Vertakte leeuwentand	<i>Leontodon autumnalis</i>
Perzikkruid	<i>Persicaria maculosa</i>	Viltige basterdwederik	<i>Epilobium parviflorum</i>
Pijpenstrootje	<i>Molinia caerulea</i>	Vingerhelmbloem	<i>Corydalis solida</i>
Pilzegge	<i>Carex pilulifera</i>	Vlasbekje	<i>Linaria vulgaris</i>
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	Vogelkers	<i>Prunus padus</i>
Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	Vogelmuur	<i>Stellaria media</i>
Plat beemdgras	<i>Poa compressa</i>	Vroege haver	<i>Aira praecox</i>
Pontische rododendron	<i>Rhododendron ponticum</i>	Vroegeling	<i>Erophila verna</i>
Raapzaad	<i>Brassica rapa</i>	Waterpeper	<i>Persicaria hydropiper</i>
Rankende helmbloem	<i>Ceratocarpus claviculata</i>	Westelijke hemlocksspar	<i>Tsuga heterophylla</i>
Reuzenbalsemien	<i>Impatiens glandulifera</i>	Wijfjesvaren	<i>Athyrium filix-femina</i>
Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>	Wilde akelei	<i>Aquilegia vulgaris</i>
Ringelwikke	<i>Vida hirsuta</i>	Wilde hyacint	<i>Scilla non-scripta</i>
Robertskruid	<i>Geranium robertianum</i>	Wilde kamperfoelie	<i>Lonicera periclymenum</i>
Robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Wilde kardinaalsmuts	<i>Euonymus europaeus</i>
Rode kamperfoelie	<i>Lonicera xylosteum</i>	Wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	Wilde paardenkastanje	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Rood zwenkgras	<i>Festuca rubra</i>	Wilgenroosje	<i>Chamerion angustifolium</i>
Roze winterpostelein	<i>Claytonia sibirica</i>	Winterek	<i>Quercus petraea</i>
Ruige zegge	<i>Carex hirta</i>	Winterlinde	<i>Tilia cordata</i>
Ruw beemdgras	<i>Poa trivialis</i>	Witte dovenetel	<i>Lamium album</i>
Ruwe berk	<i>Betula pendula</i>	Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>
Sachalinse duizendknoop	<i>Fallopia sachalinensis</i>	Witte winterpostelein	<i>Claytonia perfoliata</i>
Schaduwgras	<i>Poa nemoralis</i>	Zachte berk	<i>Betula pubescens</i>
Schapezuring	<i>Rumex acetosella</i>	Zachte dravik	<i>Bromus hordeaceus</i>
Schermhavikskruid	<i>Hieracium umbellatum</i>	Zachte duizendknoop	<i>Persicaria mitis</i>
Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>	Zachte ooievaarsbek	<i>Geranium molle</i>
Schijfkamille	<i>Matricaria discoidea</i>	Zandhoornbloem	<i>Cerastium semidecandrum</i>
Schijnnaardbei	<i>Potentilla indica</i>	Zandpaardenbloem	<i>Taraxacum laevigatum</i>
Sint-Janskruid	<i>Hypericum perforatum</i>	Zandraket	<i>Arabidopsis thaliana</i>
Sitkaspar	<i>Picea sitchensis</i>	Zandzegge	<i>Carex arenaria</i>
Sleedoom	<i>Prunus spinosa</i>	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria</i>
Smalle stekelvaren	<i>Dryopteris carthusiana</i>	Zilverhaver	<i>Aira caryophylla</i>
Smalle wegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>
Sneeuwbes	<i>Symphoricarpos albus</i>	Zomereik	<i>Quercus robur</i>
Spaanse aak	<i>Acer campestre</i>	Zwaluwtong	<i>Fallopia convolvulus</i>
Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i>	Zwarte den	<i>Pinus nigra</i>
Sporkehout	<i>Rhamnus frangula</i>	Zwarte nachtschade	<i>Solanum nigrum nigrum</i>
Stalkaars	<i>Verbascum densiflorum</i>	Zwarte toorts	<i>Verbascum nigrum</i>

Bijlage 2. Struiken die bij aanplant op het terrein kunnen worden toegepast

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Vorm	Toelichting
Boswilg	<i>Salix caprea</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Gele kornoelje	<i>Cornus mas</i>	wildvorm	Deze soort is inheems in Zuid-Limburg, maar wordt nogal eens toegepast in stinzenmilieus. Komt vanwege de vroege, opvallend gele bloei voor beperkte toepassing in aanmerking.
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Hulst	<i>Ilex aequifolium</i>	wildvorm	Altijdgroene soort die kan worden toegepast ter vervanging van laurierkers
Pontische rododendron	<i>Rhododendron ponticum</i>	wildvorm	Altijdgroene uitheemse soort die veel is toegepast op de landgoederen in de regio en plaatselijk is ingeburgerd. De soort kan op beperkte schaal worden toegepast.
Spaanse aak/veldesdoorn	<i>Aces campestre</i>	wildvorm	De soort komt over het algemeen voor op wat rijkere standplaatsen, maar is beperkt toepasbaar
Sporkehout	<i>Rhmanus frangula</i>	wildvorm	
Taxus	<i>Taxus baccata</i>	wildvorm	Altijdgroene soort die in het wild grotendeels beperkt is tot Oost-Nederland maar in de omringende bossen is verwilderd en in beperkte mate kan worden toegepast
Vlinderstruik	<i>Buddleja davidii</i>	cultivars	Deze soort is oorspronkelijk afkomstig uit China en is met name op steenachtige plaatsen in Nederland ingeburgerd. De soort komt niet in aanmerking voor toepassing in meer natuurlijke begroeiingen, maar kan mede gezien de grote aantrekkingskracht op vlinders wel worden toegepast in heestervakken rondom de centrale voorzieningen (voorterrein)
Wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	wildvorm	